

WEBIN
Western Balkans Institute

za prevenciju
ranog napuštanja
školanja

PLAN RADIONICA

**Obuka JPP za orijentaciju tutora/ki u okviru
programa TUTORING SRBIJA**

2013/14.

Projekat: "Lokalna javno-privatna partnerstva za smanjenje preranog napuštanja školovanja" finansira Ambasada SAD u Republici Srbiji, a sprovodi Zapadnobalkanski institut

za prevenciju
ranog napuštanja
školanja

Projekat: Lokalna javno-privatna partnerstva za smanjene preranog napuštanja školovanja

Kontakt osobe:

Marina Šolić Vojinović

Stručna saradnica

WEBIN

Tadeuša Koščuška 64, Beograd

Tel: 061.1447.107

Web: www.wb-institute.org/tutoring

E-mail: tutoring@wb-institute.org

Maja Savić

Stručna saradnica

WEBIN

Tadeuša Koščuška 64, Beograd

Tel: 064-2208317

Web: www.wb-institute.org/tutoring

E-mail: tutoring@wb-institute.org

Jelena Bubanja

Projektna asistentkinja

WEBIN

Tadeuša Koščuška 64, Beograd

Tel: 063-1663186

Web: www.wb-institute.org

E-mail: jelena.bubanja@wb-institute.org

© 2013, Sva prava zadržava Zapadnobalkanski institut. Za potrebe prevoda, kopiranja i distribucije ovih materijala, molimo vas da kontaktirate Zapadnobalkanski institut, Tadeuša Koščuška 64, 11000 Belgrade, Srbija. Svi materijali su dostupni na WEBIN sajtu: www.wb-institute.org

Projekat sprovodi Zapadnobalkanski institut, Beograd, Srbija
www.wb-institute.org

KONTEKST

TUTORING SRBIJA je program prevencije ranog napuštanja školovanja koji su razvili/e stručnjaci/kinje Zapadnobalkanskog instituta. Cilj programa je da doprinese smanjenju stope preranog napuštanja školovanja (*eng. dropout, early school leaving*) u školama u Srbiji dok istovremeno promovirše solidarnost, toleranciju, volonterski rad u zajednici i jednake šanse za sve.

Srž programa čini podrška učenju pre ili posle škole odnosno, odnos koji se formira između tutora (studenta/kinje, omladinskog radnika/ce ili volontera/ke) i njegovog/nog učenika/ce (detata ili mlade osobe koja je u povećanom riziku da zbog teškoća u učenju prevremeno napusti školovanje). Uspeh programa zahteva izgradnju snažnog partnerstva između različitih institucija u lokalnoj zajednici poput lokalne samouprave, centara za socijalni rad, škola, visokoškolskih ustanova, kancelarija za mlade i civilnog društva ali i partnerstva sa zajednicom u kojoj deca i mladi žive, kao i stalnu komunikaciju sa roditeljima i starateljima.

Program se razvija kao odgovor na društvenu stvarnost u kojoj je sve više zastupljeno prevremeno napuštanje školovanja, vršnjačko nasilje i degradiranje obrazovnih i vaspitnih vrednosti. Poseban fokus programa je na deci osnovnoškolskog uzrasta. Pored obrazovne i vaspitne misije, TUTORING SRBIJA podjednako promovirše aktivan rad u zajednici svih njenih učesnika, stvaranje jednakih šansi za sve. Veliki je procenat dece i mladih koje rano napuštaju obrazovni sistem, kako u Srbiji, tako i u regionu i Evropi. Program je prilagodjen deci koja pohađaju osnovnu skolu, koja pokazuju loše i/ili nezadovoljavajuće rezultate u savladavanju školskog gradiva. Predstavlja podršku i integrativni faktor postojećeg školskog sistema. Kao što smo pomenuli program koristi preventivne tehnike, tačnije modele koji predstavljaju kontinuirani proces jačanja protektivnih faktora i redukovanja faktora rizika. Ovaj program počiva na osnaživanju velikog broja faktora koji imaju za cilj postizanje boljih rezultata u savladavanju školskog gradiva, promoviršući osnovne društvene vrednosti solidarnosti, volonterskog rada i socijalne odgovornosti. Veoma važan i integrativni faktor ovog programa su stvaranje i jačanje Javno-Privatnih partnerstava u cilju generalne prevencije ovog problema.

Mladi koji prevremeno napuštaju školu izloženi su mnogobrojnim rizicima i imaju lošije perspektive u smislu ličnog napredovanja i prosperiteta. Nisko obrazovane osobe izložene su većim rizicima nezaposlenosti, ali i nepovoljnijim uslovima zaposlenja, jer često obavljaju nisko plaćene poslove. Stoga sticanje adekvatnih znanja i veština postaje nužan preduslov kvalitetnijem zaposlenju i izlasku iz siromaštva. Zbog uočenog značaja obrazovnih postignuća u smanjenju rizika od siromaštva, u EU se prati rano napuštanje školovanja među mladima, odnosno napuštanje obrazovnog sistema pre stečene srednjoškolske diplome.

Cilj radionica je prezentovanje/razumevanje problema, detaljna razrada metoda rada sa tutorima/kama, njihova selekcija, orijentacija i priprema za rad sa decom.

Metodologija programa koji se u pilot fazi realizuje u tri grada zasniva se na individualnom radu sa učenikom/com u tokom drugog polugodišta školske godine, dva sata nedeljno. Tutoru/ki, starijem *vršnjačkom* edukatoru/ki, biće obezbeđena kvalitetna obuka, vođena od strane lokalnih stručnjaka/kinja iz oblasti pedagogije, psihologije i facilitatora koji imaju veliko iskustvo u radu sa decom. Kao neizostavni

deo podrške tutorima/kama, predviđa se i praćenje, evaluacija i instrukcije za unapređenje rada tutora/ki, koje će se realizovati od strane stručnog tima JPP.

Model je zasnovan na poštovanju ljudskih prava i prava detata, promovišući princip dobrovoljnosti učešća na bilo kom nivou kao princip nediskriminacije.

Deca kojima pogoduje ovaj model su:

- Socijalno deprivirana deca. Deca koja potiču iz porodica lošeg materijalnog i obrazovnog statusa, loših uslova življenja
- Deca koja pripadaju marginalizovanim grupama, pripadnici manjinskih etničkih grupa (Romi)
- Deca sa poremećajem u ponašanju (asocijalnost, hiperaktivnost)
- Deca sa nekom vrstom invaliditeta
- Drugi faktori koji se javljaju kao prepreke u normalnom praćenju školskog gradiva

Svako dete ima potencijal da uspe u školi i životu. Ipak, veliki broj dece ima poteškoća u učenju i zbog toga ne uspe da završi osnovnu odnosno srednju školu. Za dete koje zaostaje u savladavanju gradiva u osnovnoj školi, sustizanje u srednjoj školi predstavljaće veliki izazov. Zato je važno da se problemi koji postoje rešavaju odmah. S tim u vezi, solidni programi podučavanja i podrške u učenju mogu imati presudan značaj za dugoročni razvoj svakog deteta i mlade osobe. Prema podacima objavljenim u *Prvom nacionalnom izveštaju o socijalnom uključivanju i smanjenju siromaštva u Republici Srbiji*, obrazovna struktura stanovništva u Srbiji je nepovoljna. 3.4% stanovništva uzrasta starijeg od 10 godina je nepismeno, 21.9% stanovništva uzrasta starijeg od 15 godina nema završenu osnovnu školu dok 23.9% ima završenu samo osnovnu školu. Poseban problem u sistemu osnovnog i srednjeg obrazovanja prema pomenutom izveštaju predstavlja rano napuštanje redovnog školovanja. Čak 30% mladih starosnog uzrasta od 18-24. godine napušta školu i ne uzima učešće u bilo kakvim daljim obukama. Približno 7% učenika ili 5,997 dece jedne generacije u Srbiji prevremeno je napuštalo osnovno obrazovanje u školskim godinama od 2000/2001–2007/2008. U našoj zemlji još uvek ne postoji sistemski mehanizam kojim bi se preventivno delovalo na problem prevremenog napuštanja školovanja. Tutore treba bolje upoznati sa populacijom sa kojom ce raditi, sa osobenostima, udruženim problemima koji se mogu javiti, kako bi se lakše nosili sa izazovima i prevazilazili ih.

SADRŽAJ RADIONICE

Radionica za obuku JPP za orijentaciju tutora/kise sastoji iz 3 sesije. Prva sesija je uvod u program TUTORING SRBIJA. Ova sesija će učesnike upoznati sa programom, ciljevima, principima, načinom rada, koracima u sprovođenju programa, kao i na upoznavanje sa fenomenom prevremenog napuštanja školovanja, kao i o modelu TUTORSTVA. Kroz trecu sesiju procicemo kroz smernice vezane za obuku studenata, njihova selekcija, bazicnu obuka u odnosu za rad sa decom. U cetvtoj sesiju finalizovaceo orijentacioni trening za obuku studenata-tutora kroz set vestina i znanja koje ce steci tokom obuke, kao i operacionalizacija treninga (obuhvacene teme, metodologija, mehanizmi realizacije podrške). Osnovna namera radionice je da uspesno prenese znanja na tutora o:

- Stilovima ucenja, podrške u savladavanju gradiva
- Motivaciji i dodatnoj stimulaciji dece za postizanjem uspeha

CILJ I ISHODI RADIONICE

Cilj radionica je da se predstavnici/ce JPP osnaže i osposobe da sprovedu orijentaciju tutora/ki koji će direktno raditi sa decom u okviru programa TUTORING SRBIJA.

Očekivani ishodi radionice su:

- razumevanje faza i koraka u sprovođenju orijentacije za studente/omladinske radnike/ce/tutore u okviru programa TUTORING SRBIJA
- razvijanje i unapređenje koordinacije, komunikacije i saradnje između svih subjekata uključenih u sprovođenje programa

METODOLOGIJA RADIONICA

Radionica je osmišljena kroz nekoliko celina:

- prezentovanje unapred pripremljenog kurikuluma-priručnika za orijentaciju tutora/ki
- nedirektivna komunikacija i razmena iskustava svih članova radionice u cilju iznalaženja najboljeg lokano prilagođenog modela

MATERIJALI

Materijali koji će se koristiti na radionici:

- Plan radionica, dizajn i agenda radionice
- prezentacija (PPT) i handout
- evaluacioni formular za ocenu uspešnosti radionice

Zvanična referentna dokumenta u vezi sa problemom preranog napuštanja školovanja:

- Strategija razvoja obrazovanja u Republici Srbiji do 2020. godine
- Prvi nacionalni izveštaj o smanjenju siromaštva u Republici Srbiji, Tim Vlade Srbije za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, 2011.